

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ *ἡ.ὑ.* **κατά ΕΛΛΑΔΑΣ (No 3)**

(Προσφυγή αριθ. 21845/03)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

22 Ιουνίου 2006

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

-Ακριβές αντίγραφο.

Στρασβούργο, 22.6.2006

(υπογραφή) S. NIELSEN – Γραμματέας Τμήματος

Στην υπόθεση *ἡ.ὑ.* **κατά Ελλάδας (No.3),**

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα με την ακόλουθη σύνθεση:

Κύριο Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ, *πρόεδρος,*

Κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Κύρια F. TULKENS,
Κυρία E. STEINER,
Κύριο K. HAJIYEV,
Κύριο D. SPIELMANN,
Κύριο S.E. JEBENS, *δικαστές*,
και τον κύριο S. NIELSEN, *γραμματέα τμήματος*.
Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο την 1^η Ιουνίου 2006,
Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία
αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 21845/03) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, μία υπήκοος της οποίας, η κυρία ΰ.ϋ. («η προσφεύγουσα»), προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 8 Ιουλίου 2003 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπείται ενώπιον του Δικαστηρίου από τον κύριο Χ. Μυλωνά, δικηγόρο του Συλλόγου της Αθήνας. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Σ. Σπυρόπουλο, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κύριο Δ. Καλόγηρο, δικαστικό αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 3 Φεβρουαρίου 2005, το πρώτο τμήμα αποφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση τις αιτιάσεις τις ελκόμενες από το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο και τη διάρκεια της διαδικασίας. Επικαλούμενο τις διατάξεις του άρθρου 29 § 3, αποφάσισε ότι θα εξετάσει ταυτόχρονα το παραδεκτό και το βάσιμο της υπόθεσης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ι. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Η προσφεύγουσα γεννήθηκε το 1957 και κατοικεί στην Αθήνα.

5. Στις 26 Ιουνίου 1998, η προσφεύγουσα κατέθεσε ενώπιον του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών μήνυση, με παράσταση πολιτικής αγωγής, κατά του Κ.Κ. για ψευδή καταμήνυση, δυσφήμιση και παράβαση καθήκοντος.

6. Σε μία ημερομηνία που δεν προσδιορίζεται, ο Κ.Κ. παραπέμφθηκε σε δίκη ενώπιον του Πλημμελειοδικείου Αθηνών.

7. Η συζήτηση ενώπιον του Πλημμελειοδικείου Αθηνών έλαβε χώρα την 1^η Νοεμβρίου 2002. Η προσφεύγουσα δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής ενώπιον του δικαστηρίου για τα πλημμελήματα της ψευδούς καταμήνυσης και της δυσφήμισης χωρίς αίτημα αποζημίωσης. Την ίδια ημερομηνία, το Πλημμελειοδικείο Αθηνών, αφού εξέτασε τα επιχειρήματα που εξέθεσε η προσφεύγουσα, απάλλαξε τον Κ.Κ. (απόφαση αριθ. 78449/2002). Στις 10 Δεκεμβρίου 2002, η απόφαση καθαρογράφηκε και καταχωρίστηκε στο βιβλίο της γραμματείας του Πλημμελειοδικείου Αθηνών. Η προσφεύγουσα μπόρεσε τότε να λάβει γνώση για πρώτη φορά του κειμένου της απόφασης

8. Στις 3 Ιανουαρίου 2003, η προσφεύγουσα κατέθεσε αίτηση ενώπιον του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου για να ασκήσει αναίρεση κατά της απόφασης αριθ. 78449/2002 του Πλημμελειοδικείου Αθηνών. Την ημερομηνία αυτή, η απόφαση μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο έφεσης από τους Εισαγγελείς Πλημμελειοδικών και Εφετών Αθηνών.

9. Στις 9 Ιανουαρίου 2003, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου απέρριψε την αίτηση της προσφεύγουσας ως εκπρόθεσμη. Με χειρόγραφη σημείωση μίας σελίδας που τέθηκε πάνω στην αίτηση της προσφεύγουσας, ο Εισαγγελέας έκρινε ότι η απόφαση αυτή μπορούσε ακόμα να αποτελέσει αντικείμενο έφεσης εκ μέρους του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών ή Εφετών. Συνεπώς, η απόφαση αριθ. 78449/2002 του Πλημμελειοδικείου Αθηνών δεν ήταν τελεσίδικη και η προθεσμία

των τριάντα ημερών για την άσκηση αναίρεσης είχε αρχίσει να τρέχει από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης και όχι από την ημερομηνία καθαρογραφής και καταχώρισής της στο βιβλίο της γραμματείας του Πλημμελειοδικείου.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

10. Το άρθρο 473 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας έχει ως εξής:

«1. Όπου ειδική διάταξη νόμου δεν ορίζει διαφορετικά, η προθεσμία για την άσκηση ένδικων μέσων είναι δέκα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης. Αν ο δικαιούμενος δεν είναι παρών κατά την απαγγελία της απόφασης, η πιο πάνω προθεσμία είναι επίσης δεκαήμερη, εκτός αν αυτός διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστη η διαμονή του, οπότε η προθεσμία είναι τριάντα ημερών και αρχίζει σε κάθε περίπτωση από την επίδοση της απόφασης (...).

2. Η αναίρεση κατά της καταδικαστικής απόφασης μπορεί να ασκηθεί από εκείνον που καταδικάστηκε (...) μέσα σε προθεσμία είκοσι ημερών, η οποία αρχίζει σύμφωνα με την παρ.1 (...).

3. Η προθεσμία για την άσκηση της αναίρεσης αρχίζει από τότε που η τελεσίδικη απόφαση θα καταχωριστεί καθαρογραμμένη στο ειδικό βιβλίο που τηρείται από τη γραμματεία του ποινικού δικαστηρίου. Η καθαρογράφιση της απόφασης πρέπει να γίνει μέσα σε δεκαπέντε ημέρες· διαφορετικά, ο πρόεδρος του δικαστηρίου έχει πειθαρχική ευθύνη.»

11. Αρχικά, ο Άρειος Πάγος ερμήνευε την διάταξη αυτή κατά γράμμα (βλέπε, για παράδειγμα, την απόφαση αριθ. 3/2000, στην οποία η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου έκρινε ότι η καταχώριση στο ειδικό

βιβλίο της γραμματείας μιας απόφασης που δεν ήταν τελεσίδικη και μπορούσε ακόμη να προσβληθεί με έφεση, δεν επέσυρε οποιαδήποτε έννομη συνέπεια).

12. Στην συνέχεια, η νομολογία του ανωτάτου δικαστηρίου επί του ζητήματος αυτού άρχισε να γίνεται πιο ελαστική: στην απόφασή της αριθ. 6/2002, η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου έκρινε ότι ο όρος «τελεσίδικη απόφαση» που χρησιμοποιείται στο άρθρο 473 § 3 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας περιελάμβανε όχι μόνον τις κατ'έφεση αποφάσεις, αλλά και τις ανέκκλητες, και ότι η προθεσμία για την άσκηση αίτησης αναίρεσης κατά μιας τέτοιας απόφασης έτρεχε επίσης από την καταχώρισή της στο βιβλίο των τελεσιδικών αποφάσεων και όχι από την έκδοσή της.

13. Λίγο αργότερα, το 6^ο τμήμα του Αρείου Πάγου έκρινε ότι ο όρος «ανέκκλητη απόφαση», ο οποίος μνημονεύεται στην απόφαση αριθ. 6/2002, έπρεπε να περιλαμβάνει όχι μόνον μία απόφαση κατά της οποίας δεν μπορούσε να ασκηθεί έφεση ούτε από τον Εισαγγελέα ούτε από τους διαδίκους, αλλά και την απόφαση που μόνον ο Εισαγγελέας μπορούσε να προσβάλει με έφεση. Το ανώτατο δικαστήριο θεώρησε ότι η αντίθετη άποψη, σύμφωνα με την οποία η προθεσμία για την άσκηση αναίρεσης έτρεχε από την έκδοση της απόφασης και όχι από την καταχώρισή της στο ειδικό βιβλίο, αδυνάτιζε το δικαίωμα πρόσβασης στον Άρειο Πάγο και προσέβαλε έτσι το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης. Προς τούτο, ο Άρειος Πάγος αναφέρθηκε στην απόφαση *ΑΕΠΙ Α.Ε. κατά Ελλάδας* της 11 Απριλίου 2002 (απόφαση αριθ. 2229/2002). Η θέση αυτή επιβεβαιώθηκε στην συνέχεια από άλλες αποφάσεις του ανωτάτου δικαστηρίου (βλέπε, για παράδειγμα, τις αποφάσεις με αριθμούς 1163/2003, 2008/2003, 2313/2003).

14. Το άρθρο 486 § 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας έχει ως εξής:

«Έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης (...) για πλημμέλημα μπορούν να ασκήσουν: α) ο κατηγορούμενος, μόνο αν αθωώθηκε (...)· β) εκείνος που υπέβαλε την έγκληση, αν καταδικάστηκε σε αποζημίωση και στα έξοδα· γ) ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών κατά των αποφάσεων των πταισματοδικείων και των πλημμελειοδικείων (...) και ο εισαγγελέας εφετών κατά των αποφάσεων των πλημμελειοδικείων που υπάγονται γενικά στην περιφέρειά του.

(...).».

15. Το άρθρο 506 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ορίζει:

«Την αναίρεση αθωωτικών αποφάσεων μπορούν να ζητήσουν: α) ο κατηγορούμενος, αν αθωώθηκε (...)· β) ο εισαγγελέας του πλημμελειοδικείου (...)· γ) αν η αθώωση οφείλεται σε εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης ή σε υπέρβαση εξουσίας (...) και δ) εκείνος που άσκησε έγκληση αν καταδικάστηκε σε αποζημίωση και στα έξοδα (άρθρο 71).»

16. Το άρθρο 24 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών ορίζει:

«1. Η εισαγγελία είναι δικαστική αρχή ανεξάρτητη από την δικαστική και την εκτελεστική εξουσία.

2. Ενεργεί (...) με στόχο την διαφύλαξη της νομιμότητας, την προστασία του πολίτη και τη τήρηση της δημόσιας τάξης.

(...)

3. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του και την έκφραση της γνώμης του [ο εισαγγελέας] ενεργεί αδέσμευτα, υπαγόμενος μόνον στον νόμο και στην συνείδησή του.

(...)».

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ι. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

17. Η προσφεύγουσα παραπονείται ότι η απόρριψη της αίτησής της ως εκπρόθεσμης από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου της στέρησε το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο. Επιπλέον, η προσφεύγουσα παραπονείται για την διάρκεια της επίδικης διαδικασίας. Τέλος, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η απόφαση αριθ. 78449/2002 του Πλημμελειοδικείου Αθηνών δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη. Διακρίνει παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, του οποίου οι εφαρμοστέες διατάξεις έχουν ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικαίως (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό (...) δικαστηρίου το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

A. Επί του δικαιώματος πρόσβασης της προσφεύγουσας σε δικαστήριο

1. Επί του παραδεκτού

18. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει το απαράδεκτο της προσφυγής λόγω καθ'ύλην ασυμβίβαστου προς τις διατάξεις της Σύμβασης. Πράγματι, αυτή ισχυρίζεται ότι η έκβαση της επίδικης διαδικασίας δεν ήταν άμεσα καθοριστική για τα δικαιώματα αστικής φύσεως της προσφεύγουσας, αφού αυτή δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής χωρίς να ζητήσει αποζημίωση για την επικαλούμενη ζημία. Επιπλέον, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η αίτηση ενώπιον του Εισαγγελέα του

Αρείου Πάγου δεν αφορούσε δικαιώματα και υποχρεώσεις αστικής φύσεως της προσφεύγουσας, και ως εκ τούτου δεν είχε, σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία, το δικαίωμα να προσφύγει απευθείας ενώπιον του Αρείου Πάγου αλλά μόνον μέσω του Εισαγγελέα του ανώτατου δικαστηρίου. Για την Κυβέρνηση, είναι ευνόητο ότι ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου δεν ενεργεί ως εκπρόσωπος του ενδιαφερομένου, αλλά αντιθέτως, εξασκεί το δικό του διαδικαστικό δικαίωμα σε περίπτωση που αποφασίσει να προσφύγει ενώπιον του ανώτατου δικαστηρίου. Συνεπώς, αν και ο Εισαγγελέας δεν έκανε δεκτό το αίτημα της προσφεύγουσας, ωστόσο δεν πρόκειται για απόρριψη ενδίκου μέσου το οποίο προβλέπει η εσωτερική έννομη τάξη και οι προβλεπόμενες από το άρθρο 6 § 1 εγγυήσεις δεν έχουν εφαρμογή.

19. Η προσφεύγουσα αναφέρεται στην απόφαση *Perez κατά Γαλλίας* [GC] (no. 47287/99, CEDH 2004-I) προκειμένου να υποστηρίξει ότι το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης έχει εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση.

20. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχήν ότι το δικαίωμα να επιδιώξει κανείς την ποινική δίωξη ή καταδίκη τρίτων δεν μπορεί να γίνει δεκτό αφ'εαυτού: πρέπει απαραίτητως να συνοδεύεται από την άσκηση εκ μέρους του θύματος του δικαιώματός του να ασκήσει αγωγή, από την φύση της πολιτική, η οποία προσφέρεται από το εθνικό δίκαιο, έστω και ενόψει της επιδίκασης μιας συμβολικής αποζημίωσης ή της προστασίας ενός δικαιώματος αστικής φύσεως, όπως, για παράδειγμα, του δικαιώματος της απόλαυσης μιας «καλής φήμης» (*Perez κατά Γαλλίας* [GC], no. 47287/99, §§ 70-71, CEDH 2004-I και *Schwarkmann κατά Γαλλίας*, no. 52621/99, § 41, 8 Φεβρουαρίου 2005).

Εν προκειμένω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η υπόθεση αφορά εν μέρει μία διαδικασία δυσφήμισης. Σχετίζεται συνεπώς με το δικαίωμα της απόλαυσης μιας καλής φήμης, για τον χαρακτήρα «αστικής» φύσεως του οποίου δεν υπάρχει αμφισβήτηση. Κατά συνέπεια, το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης έχει εφαρμογή, έστω και αν η

προσφεύγουσα δεν συνοδεύσει την δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής της με αίτημα αποζημίωσης (βλέπε *Διαμαντίδης κατά Ελλάδας* (déc.), no. 71563/01, 20 Νοεμβρίου 2003, *Γώρου κατά Ελλάδας* (déc.), no. 12686/03, 14 Φεβρουαρίου 2006).

22. Επιπλέον, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εισαγγελέας εκπροσωπεί κατά κύριο λόγο τα συμφέροντα της κοινωνίας στην ποινική δίκη (*Καμπάνης κατά Ελλάδας*, απόφαση της 13 Ιουλίου 1995, série A no. 318-B, σελ. 48, § 56). Επιπλέον, από το άρθρο 24 του Κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργιών (βλέπε πιο κάτω την παράγραφο 16) προκύπτει σαφώς ότι ο εισαγγελέας απολαμβάνει εγγυήσεων ανεξαρτησίας τόσο έναντι της εκτελεστικής εξουσίας όσο και έναντι των διαδίκων. Τέλος, η αποδοχή της αίτησης της προσφεύγουσας από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου θα είχε οδηγήσει σε άσκηση αναίρεσης κατά της απόφασης αριθ. 78449/2002 του Πλημμελειοδικείου Αθηνών. Επρόκειτο επομένως για ένδικο μέσο που προσφέρει το εθνικό έννομο σύστημα το οποίο η προσφεύγουσα μπορούσε να χρησιμοποιήσει ενώπιον μιας δικαστικής αρχής προκειμένου να υποστηρίξει τις νομικές θέσεις της ενώπιον του ανώτατου ελληνικού δικαστηρίου (βλέπε *Alija κατά Ελλάδας* (déc.), no. 73717/01, 2 Οκτωβρίου 2003).

23. Το Δικαστήριο συμπεραίνει από τα προηγούμενα ότι το άρθρο 6 § 1 έχει εφαρμογή με την «αστική» πλευρά του. Πρέπει επομένως να απορριφθεί η ένσταση απαραδέκτου λόγω καθ'ύλην ασυμβίβαστου που προβλήθηκε από την Κυβέρνηση.

24. Επιπλέον, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αίτηση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου.

2. Επί της ουσίας

25. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα δεν στερήθηκε του δικαιώματός της για πρόσβαση σε δικαστήριο. Αν και παραδέχεται ότι η θέση του Αρείου Πάγου επί του ζητήματος δεν είναι σαφής, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι από την πρόσφατη νομολογία του Αρείου Πάγου (για παράδειγμα η απόφαση αριθ. 3/2000) προκύπτει ότι η καταχώριση μίας απόφασης που δεν είναι τελεσίδικη δεν παράγει καμία έννομη συνέπεια και ότι η προθεσμία που έχει στη διάθεσή του ο ενδιαφερόμενος για να ασκήσει αίτηση αναίρεσης τρέχει από την έκδοση και όχι από τη δημοσίευση της προσβληθείσας απόφασης.

26. Η προσφεύγουσα αναφέρεται στην απόφαση *ΑΕΠΙ Α.Ε. κατά Ελλάδας* της 11 Απριλίου 2002, καθώς και στην θέση που υιοθετεί πλέον ο Άρειος Πάγος επί του ζητήματος αυτού, για να υποστηρίξει ότι υπέστη απαράδεκτη παρεμπόδιση στο δικαίωμά της για πρόσβαση στον Άρειο Πάγο.

27. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ευθύς εξ αρχής ότι δεν είναι αποστολή του να υποκαθιστά τα εθνικά δικαστήρια. Οι εθνικές αρχές, και ειδικότερα τα πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια δικαστήρια, είναι καταρχήν αρμόδιες να ερμηνεύσουν την εθνική νομοθεσία (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Brualla Gómez de la Torre κατά Ισπανίας* της 19 Δεκεμβρίου 1997, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-VIII, σελ. 2955, § 31 – *Edificaciones March Gallego S.A. κατά Ισπανίας*, απόφαση της 19 Φεβρουαρίου 1998, *Recueil* 1998-I, σελ. 290, § 33). Ο ρόλος του Δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της συμβατότητας των αποτελεσμάτων της εν λόγω ερμηνείας προς την Σύμβαση. Τούτο ισχύει ιδιαιτέρως, όταν πρόκειται για την εκ μέρους των δικαστηρίων ερμηνεία των κανόνων δικονομικής φύσεως, όπως οι προθεσμίες που διέπουν την κατάθεση εγγράφων ή την κατάθεση ενδίκων μέσων (*Pérez de Rada Cavanilles κατά Ισπανίας*, απόφαση της 28 Οκτωβρίου 1998, *Recueil* 1998-VIII, σελ. 3255, § 43). Οι κανόνες αυτοί στοχεύουν στην εξασφάλιση της καλής απονομής δικαιοσύνης και την τήρηση, ειδικότερα, της αρχής της έννομης ασφάλειας. Οι ενδιαφερόμενοι

πρέπει συνεπώς να αναμένουν την εφαρμογή τους (*Leoni κατά Ιταλίας*, αριθ. 43269/98, § 23, 4 Απριλίου 2001). Εν τούτοις, η εν λόγω νομοθεσία ή η εφαρμογή της δεν θα πρέπει να εμποδίζει τον διοικούμενο να κάνει χρήση ενός διαθέσιμου ενδίκου μέσου.

28. Σε ό,τι αφορά την συγκεκριμένη περίπτωση που τέθηκε υπόψη του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι είχε ήδη την ευκαιρία να επιβάλει κυρώσεις για την πρακτική που ακολουθήθηκε κατά την διάρκεια μιας περιόδου από τον Άρειο Πάγο, η οποία συνίσταται στην κρίση ότι η προθεσμία για την άσκηση αίτησης αναίρεσης έτρεχε από την έκδοση της απόφασης και όχι από την καταχώρισή της στο ειδικό βιβλίο και στην συνακόλουθη απόρριψη ως εκπροθέσμων των αιτήσεων αναίρεσης που είχαν κατατεθεί κάτω από αυτές τις συνθήκες (*Αγατιανός κατά Ελλάδας*, αριθ. 16945/02, 4 Αυγούστου 2005). Το Δικαστήριο θεωρεί ότι το συμπέρασμα αυτό εφαρμόζεται και στην προκειμένη περίπτωση όπου ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου απέρριψε την αίτηση της προσφεύγουσας ακολουθώντας την πρακτική του ελληνικού ανώτατου δικαστηρίου.

29. Υπό το φως της νομολογίας αυτής, καθώς και από την θέση που δείχνει πλέον να υιοθετεί ο Άρειος Πάγος επί του ζητήματος αυτού (βλέπε την απόφαση αριθ. 2229/2002 του ανωτάτου δικαστηρίου, η οποία αναφέρεται πιο πάνω στο τέλος της παραγράφου 13), το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προσφεύγουσα έπεσε εν προκειμένω θύμα μιας δυσανάλογης παρεμπόδισης του δικαιώματός της για πρόσβαση σε δικαστήριο.

Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

B. Επί της διάρκειας της διαδικασίας

30. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η διάρκεια της διαδικασίας παραγνώρισε την αρχή της «λογικής προθεσμίας», όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης.

31. Η Κυβέρνηση αντικρούει τη θέση αυτή. Υποστηρίζει ότι, δεδομένης της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, οι επιληφθείσες δικαστικές αρχές αποφάνθηκαν μέσα σε λογικές προθεσμίες.

32. Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 26 Ιουνίου 1998, όταν η προσφεύγουσα κατέθεσε τη μήνυσή της ενώπιον του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών, και περατώθηκε στις 9 Ιανουαρίου 2003, με την απόρριψη της αίτησής της από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Διήρκεσε επομένως τέσσερα χρόνια και περισσότερο από έξι μήνες για έναν βαθμό δικαιοδοσίας.

1. Επί του παραδεκτού

33. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου.

2. Επί της ουσίας

34. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών, καθώς και του αντικειμένου της διαφοράς για τον ενδιαφερόμενο (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 30979/96, § 43, CEDH 2000-VII).

35. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε *Ουράνιο Τόξο και λοιποί κατά Ελλάδα*, αριθ. 74989/01, §§ 17-18 και 28-30, CEDH 2005-...(αποσπάσματα)).

36. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Ειδικότερα, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η παρούσα υπόθεση δεν παρουσίαζε ιδιαίτερη πολυπλοκότητα. Επρόκειτο για τρεις απλές βασικές κατηγορίες των οποίων η ενδεδειγμένη εξέταση δεν δικαιολογούσε την επιμήκυνση της διαδικασίας.

37. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του πάνω στο ζήτημα αυτό, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, εν προκειμένω, η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

Γ. Επί της αιτιολογίας της απόφασης αριθ. 78449/2002 του Πλημμελειοδικείου Αθηνών

Επί του παραδεκτού

38. Η προσφεύγουσα παραπονείται ότι η απόφαση αριθ. 78449/02 του Πλημμελειοδικείου Αθηνών στερείτο επαρκούς αιτιολογίας.

39. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του, έχει ως μοναδική αποστολή την εξασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την Σύμβαση για τα συμβαλλόμενα Κράτη. Ειδικότερα, δεν είναι αρμόδιο να εξετάσει τα πραγματικά ή νομικά σφάλματα στα οποία υποτίθεται ότι περιέπεσε ένα δικαστήριο, εκτός αν και στο μέτρο που θα μπορούσαν να θίξουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που προστατεύονται από την Σύμβαση. Αν και η Σύμβαση εγγυάται στο άρθρο 6 το δικαίωμα για δίκαιη δίκη, δεν ρυθμίζει εν τούτοις το παραδεκτό των αποδείξεων αυτό καθ'εαυτό, ζήτημα το οποίο υπάγεται καταρχήν στο εθνικό δίκαιο (*Garcia Ruiz κατά*

Ισπανίας [GC], no. 30544/96, § 28, CEDH 1999-I). Σε ό,τι αφορά ακριβώς την αιτιολογία των αποφάσεων, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, αν και το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης υποχρεώνει τα δικαστήρια να αιτιολογούν τις αποφάσεις τους, η υποχρέωση αυτή δεν μπορεί να εκληφθεί ως απαιτούσα αναλυτική απάντηση σε κάθε επιχείρημα (βλέπε, μεταξύ άλλων την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Garcia Ruiz κατά Ισπανίας*, § 26).

40. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η προσφεύγουσα είχε τη δυνατότητα να εκθέσει ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου όλα τα στοιχεία που έκρινε προσήκοντα για την υπεράσπιση των συμφερόντων της, στοιχεία τα οποία εξετάστηκαν πραγματικά από τους αρμόδιους δικαστές. Εξάλλου, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η απόφαση αριθ. 78449/02 του Πλημμελειοδικείου Αθηνών απάντησε με επαρκή τρόπο στους ισχυρισμούς που προβλήθηκαν ενώπιόν του.

41. Έπεται ότι αυτό το τμήμα της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμο, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

42. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

43. Η προσφεύγουσα αξιώνει 17.500 ευρώ για την ηθική βλάβη που υπέστη, αφενός, λόγω της προσβολής του δικαιώματός της για πρόσβαση σε δικαστήριο και αφετέρου, λόγω της διάρκειας της επίδικης διαδικασίας.

44. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι η διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε αφ'εαυτής μία επαρκή δίκαιη ικανοποίηση. Εναλλακτικά, εκτιμά ότι το επιδικαστέο στην προσφεύγουσα ποσό για ηθική βλάβη δεν μπορεί να υπερβεί τα 1.000 ευρώ.

45. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προσφεύγουσα υπέστη μία ηθική βλάβη την οποία δεν αποζημιώνει επαρκώς η διαπίστωση των παραβιάσεων. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης, το Δικαστήριο επιδικάζει στην προσφεύγουσα 9.000 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο επί του εν λόγω ποσού.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

46. Η προσφεύγουσα ζητεί επίσης 3.500 ευρώ για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου. Προσκομίζει δύο τιμολόγια συνολικού ποσού 2.900 ευρώ ως αμοιβή την οποία κατέβαλε για την εκπροσώπησή της ενώπιον του Δικαστηρίου.

47. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι αξιώσεις της προσφεύγουσας είναι υπερβολικές.

48. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στη βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας και της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI). Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, το Δικαστήριο επιδικάζει στην προσφεύγουσα 1.500 ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

49. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή σε ό,τι αφορά τις αιτιάσεις τις ελκόμενες από το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο και από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Αποφαίνεται ότι* υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης σε ό,τι αφορά το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο.

3. *Αποφαίνεται ότι* υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης σε ό,τι αφορά τη διάρκεια της διαδικασίας.

4. *Αποφαίνεται ότι*

α) το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στην προσφεύγουσα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 9.000 (εννιά χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη και 1.500 (χίλια πεντακόσια) ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο,

β) από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσαυξηθούν με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

5. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 22 Ιουνίου 2006 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)
Søren NIELSEN
Γραμματέας

(υπογραφή)
Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ
Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.
Αθήνα, 12 Ιουλίου 2006
Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος